

Styczeń, 2010 r.

INSTYTUT AFRYKAŃSKI - *KRONIKI* – NR 1 / 2010 (13)

Fundacja Studiów Afrykańskich – Instytut Afrykański, KRS Nr 0000313315, Regon 100574376, NIP 7282-709-781. Skrz. Poczt. 478, 90-950 Łódź, ul. Kilińskiego 177, 90-353 Łódź, Tel. 698 854 777, Konto bank. – 33 1020 3378 0000 1102 0172 9474

1. 24.12.09 zakończyła się w Nowym Jorku główna część 64. sesji Zgromadzenia Ogólnego NZ, której przewodniczył przedstawiciel Afryki (Amb. Ali Treki z Libii).

Przyjęto, w większości bez głosowania, ok. 250 rezolucji. Niektóre były jednak poddawane głosowaniu. Wprawdzie rezolucje ZO, za wyjątkiem spraw administracyjno-budżetowych, w tym skali składek, nie mają wobec krajów członkowskich charakteru prawnie obowiązującego, to jednak posiadają duży wydźwięk moralny, jako wyraz stanowiska (192 członków) społeczności międzynarodowej w odnośnych sprawach. Przyjęto m.in. **budżet NZ na dwulecie 2010-11** na sumę \$5.16md, tj. (niespodziewanie) o \$60 ml wyższy od kwoty wnioskowanej przez SG Ban Ki-moona. Ten wyraz generalnego poparcia dla Organizacji, pozwoli m.in. na dalsze **zwiększenie obecności NZ w Afryce** (wymienia się tu m.in. budowę Ośrodka Informacji NZ w Angoli i zwiększenie liczby etatów w Biurze NZ (UNON) w Nairobi (Kenia), które jest jednym z 4 głównych centrów NZ w świecie, po Nowym Jorku (UNHQ), Genewie (UNOG) i Wiedniu (UNOV), a jedynym zlokalizowanym w kraju rozwijającym się. ZO przyjęło też oddzielny budżet w wysokości \$7.8md, pokrywający **wydatki na siły pokojowe NZ** na okres od 1.07.09 do 20.06.2010.

Ok. 40 rezolucji odnosi się do **kwestii związanych z rozwojem**, zwłaszcza w kontekście trwającego kryzysu finansowo-gospodarczego, formowania polityki długofalowego wzrostu i zrównoważonego rozwoju. Wśród nich na czoło wysuwa się **rez. 64/188** w sprawie handlu i rozwoju, przyjęta 122 głosami (gł. krajów rozwijających się), 47 przeciw (gł. kraje rozwinięte) i 8 wstrzymującymi się (w tym Rosja i Korea Płd.). Odnotowuje ona m.in. „głębokie zaniepokojenie” skutkami kryzysu dla handlu międzynarodowego i rozwoju, wzywa do finalizacji Rundy Rozwojowej z Doha do końca 2010 r. oraz negocjacji w/s dostępu do rynków na produkty nierolnicze, prowadzonych w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO). Także niejednogłośnie przyjęto **rez. 64/209** (124-0-50) w/s nowego międzynarodowego ładu ekonomicznego. Zobowiązuje ona SG, by w kolejnym raporcie przedstawił główne wyzwania ekonomiczne i polityki gospodarczej dot. zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz roli NZ w tym zakresie, w świetle Deklaracji o Ustanowieniu Nowego Międz. Ładu Ekonomicznego oraz programu działania prowadzącego do tego celu.

W myśl **rez. 64/184** ważną sprawą będą przygotowania do planowanego na 22-24.09.br. Spotkania Wysokiego Szczebla nt. perspektyw realizacji do 2015 r. Milenijnych Celów Rozwoju (MDGs). Będzie to m.in. nawiązanie do Szczytów z 2000 i 2005. Z kolei, rez. **64/236** dot. realizacji ustaleń Agendy 21 i Światowego Szczytu Trwałego Rozwoju (WSSD-2002) przewiduje zwołanie w 2012 r. w Brazylii Konferencji NZ Najwyższego Szczebla poświęconej tym kwestiom. Rok 2010 obchodzony jest jako **Międzynarodowy Rok Różnorodności Biologicznej**, co ma wpłynąć na zahamowanie tempa niszczenia środowiska przyrodniczego w wyniku działalności człowieka (jest ono ok. tysiąckrotnie szybsze niż możliwość naturalnej regeneracji). Straty ekosystemu szacuje się na między \$2 a 5 bln. rocznie (m.in. wylesianie, degradacja środowiska). Nakłady na jego ochronę rzędu \$45md (co jak się okazuje w porównaniu do kosztów kryzysu finansowego) nie jest sumą niewyobrażalną, może dać efekt w postaci przyrostu wartości usług ekosystemu dla człowieka rzędu \$5bln.

W myśl **rez. 64/134** rok 2010 proklamowany został także jako **Międzynarodowy Rok Młodych: dialogu i wzajemnego zrozumienia**. Z kolei rok 2011 obchodzony będzie jako **Międzynarodowy Rok Ludów Pochodzenia Afrykańskiego (rez. 64/109)**.

Zachęcamy do pogłębionej lektury dokumentów, rezolucji i decyzji 64. sesji ZO (www.un.org)

2. Podobnie jak NZ, szereg krajów **zwiększa swe zainteresowanie** i zaangażowanie we współpracy z **Afryką**.

Oficjalną wizytę w 5 krajach afrykańskich (Kenia, Nigeria, Sierra Leone, Algeria, Maroko) i Arabii Saudyjskiej rozpoczął 6.01.br. w Nairobi **min. SZ Chin Yang Jiechi**. Chiny mają pomóc m.in. w budowie drugiego kenijskiego **portu na wyspie Lamu** (inwestycji mającej się rozpocząć jeszcze w br., której wartość wraz z korytarzem drogowym, kolejowym i ropociągiem, łączącym Kenię z Etiopią, Płd. Sudanem i Rwandą, szacowana jest na \$22md). Modernizowane ma być także istniejące połączenie kolejowe Mombasa-Nairobi-Kampala. W listopadzie 09 rząd Chin zaferował Afryce na dogodnych warunkach **pomoc finansową** w wys. \$10md na okres najbliższych 3 lat.

Od początku 2007 r. **portugalska grupa kapitałowa Unicer** zainwestowała w Angoli ponad \$1md, stając się poza sektorem ropy naftowej, głównym źródłem kapitału zagranicznego tego kraju.

Wizyty w Zambii, Malawi i Botswanie rozpoczął także **wiceprezydent Indii** Hamid Ansami. Handel Indii z Afryką oceniany jest na sumę \$39md rocznie.

Podobne **dane dla Brazylii** kształtują się na poziomie \$26.3md (2009) w porównaniu do \$3.1md w 2000.r. **Rekord** tempa wzrostu obrotów handlowych z Afryką **należy jednak do Chin**. Na przestrzeni ostatniej dekady wzrosły one ponad 10-krotnie do sumy \$107md rocznie.

Planując znaczną redukcję emisji dwutlenku węgla (w 2005 r. 1.1% w skali globalnej), **Rep. Płd. Afryki dokonuje radykalnego przeglądu swej polityki energetycznej**, koncentrując się na kwestii podniesienia sprawności energetycznej i wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, na każdym etapie cyklu technologicznego, poczynając od badań i wdrożeń, po instalacje i konserwację. Aktualnie RPA emituje średnio 9 ton CO₂ na osobę, co odpowiada poziomowi w UE, a jest dwukrotnie większe od średniej dla Afryki Subsaharyjskiej. Dane za Pambazuka News Nr 464 – www.pambazuka.org/en/category.../61269/print

3. W tym samym numerze Pambazuka News (61251), za tygodnikiem „Africa Business”, omawiana jest interesująca sprawa nasilającej się tendencji **sprzedaży / wydzierzawiania zagranicznym korporacjom lub rządóm ziemi rolnej**. Aktualnie dotyczy to ok. 30 ml hektarów w ok. 30 krajach, w tym wielu afrykańskich. Bardziej szczegółowo opisany jest przypadek wydzierzawienia w 2009 r. 200 tys. ha przez władze Kongo (Brazza), białym farmerom z RPA, zrzeszonym w związku Agri S.A., powstałym w 1904 r. W rezerwie ma być jeszcze 10 ml ha. Obok przesłanek ekonomicznych (bezpieczeństwa żywnościowego Konga), sprawa może mieć aspekty polityczne (planowana redystrybucja 30% ziemi uprawnej do 2014 r. w samej RPA; przed 1994 r. 90% ziemi należało do 10%, głównie białej ludności kraju). Oferty pod adresem farmerów z RPA mają pochodzić także z Libii i Mozambiku. Niebagatelnym motywem może być znaczny wzrost (o 140%) światowych cen żywności w 2008 r. (spowodowany w dużej części – 75% - konwersją upraw na cele biopaliw).

5. Wybrane publikacje, w tym nt. Afryki:

Raport (Sudan: Preventing Implosion) International Crisis Group (Africa Briefing No 68 z 17.12.09) nt. **sytuacji w Sudanie** przed planowanymi na kwiecień br. wyborami parlamentarnymi oraz referendum w Płd. Sudanie „za lub przeciw” niepodległości tej części kraju, w myśl zawartego w styczniu 2005 r., choć nie w pełni realizowanego, porozumienia pokojowego (Comprehensive Peace Agreement – CPA). Zgodnie z CPA, referendum powinno mieć miejsce przed terminem wygaśnięcia Porozumienia, tj. lipcem 2011 r. Główni protagoniści: National Progress Party (NCP) i Sudan People’s Liberation Movement (SPLM) przeciągają negocjacje w/s szczegółów dot. wyborów i referendum, co grozi wybuchem konfliktu (www.crisisgroup.org).

5. Z kartek Kalendarza Afrykańskiego:

- 8.01.br. w siedzibie PSL w Warszawie, **Klub Twórców Ekorozwoju (KTE)**, któremu przewodniczy Lesław Michnowski, zorganizował spotkanie z prof. Tadeuszem Kowalikiem, który mówił o **systemowych źródłach obecnego kryzysu światowego** (relacja patrz. www.sprawynauki.edu.pl...6438&1=1)

- Towarzystwo Przyjaciół 4 Kontynentów zaprasza na **spotkanie poświęcone sprawom zmian klimatycznych Ziemi w kontekście Protokołu z Kyoto i Konferencji Kopenhaskiej**. Odbędzie się ono we **czwartek 28.01.br. o godz. 17.00 w Warszawie w Wyższej Szkole Handlu i Finansów Międzynarodowych im. Fryderyka Skarbka**, Budynek Hotelu Marriott, wejście od Al. Jerozolimskich 65/79 (Centrum LIM, I piętro). Wśród głównych prelegentów przewidziany jest m.in. udział Dyrektora Departamentu MSZ. Uczestnicy spotkania proszeni są o zapoznanie się z rezultatami Konferencji Kopenhaskiej. Szczególnie polecamy interesujący **wywiad jakiego Spiegel’owi udzielił** 9.12.09 amerykański ekonomista **Dennis Meadows** (Copenhagen is About Doing as Little as Possible), autor książki „The Limits of Growth” z 1972 r. – www.spiegel.de/international/world/0,1518druck-666175,00html Na pytanie, czy jest możliwe, by Ziemia pomieściła 9 md mieszkańców, odpowiedział negatywnie. „Nawet 7 md jest zbyt dużo – zwłaszcza jeśli mieliby mieć właściwy poziom życia. Jeśli jednak zaakceptuje się wąską elitę korzystającą z przyzwoitego standardu i szeroką większość go pozbawionego, to Ziemia może wytrzymać 5-6 md ludzi. Gdyby chcieć zapewnić pełny potencjał mobilności, żywienia i edukacji, to wystarczyłoby to dla 1-2 md.”

Redakcja Kronik IA zaprasza do dzielenia się uwagami i sugestiami dot. działalności Instytutu - wojciechjasinski@yahoo.com, www.ia.org.pl, instytutafrykanski@ia.org.pl